

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 4.4.2007
COM(2007) 164 окончателен

**ГОДИШЕН ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ДО СЪВЕТА, ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН
КОМИТЕТ И ДО КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

Спазване на европейските обещания относно финансиране за развитие

{COM(2007) 158 окончателен}
{COM(2007) 163 окончателен}
{SEC(2007) 415}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	2
2.	Размерът на помощите на ЕС ще достигне рекордни нива през периода 2006-2010 г.	4
2.1.	Общото представяне на ЕС надмина поставените цели, но въпреки това някои от държавите-членки трябва да положат още усилия	4
2.2.	Добри перспективи за изпълнение на следващите ключови цели до 2010 г.	6
2.3.	Изпълнение по график на поставената от ООН цел за най-слабо развитите страни (Least Developed Countries - LDC) до 2010 г.	7
2.4.	Ефективни усилия за Африка	8
2.5.	Но критичните предизвикателства трябва да бъдат преодоляни	8
3.	Бавен, но устойчив напредък в прилагането на новаторски източници на финансиране	10
4.	Необходима е бдителност за осигуряване на устойчиво равнище на задлъжняване в развиващите се страни	11
5.	Помощта от ЕС за търговската стратегия подчертава неговата ангажираност по отношение на търговията и развитието	11
6.	Ефективност на помощите – по-добро използване на наличните инструменти от ЕС.....	11
7.	По-бърз напредък за по-предвидими механизми за помощ.....	13
8.	Намаляване на въздействието от външни сътресения: държавите-членки гарантират по-голямо съдействие в подкрепа на възникващите понятия.....	13
9.	Отпускане на помощи: международното развитие изостава от напредъка на ЕС	14
10.	Засилване на влиянието на ЕС в международните финансови институции (МФИ)	15
11.	ЕС потвърждава подкрепата си за глобалните обществени блага (ГОб), но разграничава действията си от препоръките на Международната работна група	15
12.	Заклучения	16

1. ВЪВЕДЕНИЕ

ЕС е най-големият донор на помощи в света и делът на неговите официални помощи за развитие (ОПР) продължава да нараства. Финансирането за развитие изисква дългосрочни, задълбочени и навременно осигурени ангажименти в принос за постигането на Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР):

- През 2002 г. ЕС се ангажира с цел от 0,39% от комбинирания си Брутен национален доход (БНД) за официални помощи за развитие (ОПР) до 2006 г. През 2006 г. ЕС не само достигна, но и надхвърли тази цел, увеличавайки ОПР до 0,42% от БНД и изплащайки рекордните 48 млрд. EUR¹ за 2006 г. През 2005 г. Африка получи най-съществената част от помощта на ЕС. Общо една трета от ОПР на ЕС бяха използвани за социална и административна структура за борба с бедността и 10% за хуманитарна помощ.
- През 2005 г. ЕС определи бъдещите цели от 0,56% общи ОПР/ БНД до 2010 г. за покриване на недостатъчното финансиране, за да достигне в крайна сметка целта от 0,7% ОПР/ БНД до 2015 г.². Тези исторически ангажименти на ЕС представляват почти 80% от обещаното увеличение на помощите от Г8 за Африка. ЕС се движи по график за достигането и на двете цели.
- През 2006 г. една от държавите-членки отдели малко над 1 % от собствения си БНД за ОПР. Три други държави-членки достигнаха над 0,8% ОПР/ БНД. Други държави-членки, които само преди няколко години изоставаха от графика увеличиха съществено размера на помощите. Десетте държави-членки, които се присъединиха към ЕС през 2004 г. удвоиха общата им помощ след присъединяването им.
- Също така Съюзът управлява международния процес на финансиране за развитие, тъй като вече прилага помощта по-добре и по-бързо. В допълнение към Декларацията от Париж за ефективност на помощите ЕС въведе съвместни анализи и многогодишно стратегическо планиране на държавните помощи, които се отпускат от ЕО и държавите-членки³ и тече процес на договаряне на Кодекс за поведение на ЕС относно разделението на труда в областта на политиката за развитие⁴.

¹ С цел да осигурят заедно поне 0,39% от БНД на ЕС за ОПР до 2006 г., държавите-членки се ангажираха да увеличат индивидуалните си ОПР. Тези с ОПР от 0,7% ОПР/БНД се ангажираха да поддържат високите нива, а всички други държави-членки се ангажираха да достигнат поне 0,33% ОПР/БНД.

² Втората междинна обща цел за 2010 г. е основана на индивидуалните основни цели, т.е. държавите-членки, които все още не са достигнали размер на ОПР от 0,51% от техния БНД се ангажират да го достигнат. Държавите-членки се ангажират да достигнат целта от 0,7% ОПР/БНД до 2015 г. и тези, които са я достигнали се ангажират да останат над този процент. Държавите-членки присъединили се към ЕС след 2002 г. полагат усилия да достигнат или да поддържат до 2010 г. минимални стойности от 0,17% ОПР/БНД и от 0,33% до 2015 г. Ангажиментът е съпроводен с обещанието да се осигурят общо поне 50% от договореното увеличение на ОПР за Африка.

³ Заклучения на Съвета от април 2006 г. „Финансиране за развитие и ефективност на помощите: повече, по-добре и по-бързо“

⁴ На основата на Съобщение на Комисията COM(2007) 72, 28.2.2007 г.

Този напредък обаче не може да се счита за даденост и не трябва да скрива някои проблеми, по-специално:

- големи отклонения в бюджетите на държавите-членки за помощи;
- употреба на определени мерки, които понякога скриват общата тенденция за обемите на помощта;
- нуждата от по-ефективно изразходване на помощите, което да гарантира, че получателите са наистина, тези които имат от тях.

Комисията представя петият си годишен доклад за напредъка на ЕС в прилагането на историческите ангажименти договорени през 2002 г. на Конференцията в Монтерей и по-късно оформени от Европейския съвет преди Световната среща на върха, организирана от ООН през 2005 г. за ускорен напредък за постигане на ЦХР⁵. Освен това ангажиментите на ЕС са основната градивна част на Европейският консенсус за развитие. Диалогът на високо равнище относно финансиране за развитие с ООН в края на 2007 г., Третият форум на високо равнище за ефективността на помощите в Акра и „монтерейското продължение“ в лицето на предстоящата през 2008 г. в Доха конференция ще обсъждат отново как помощите да се увеличат пропорционално и как да се разпределят по-ефективно и ефикасно.

Това съобщение е изготвено въз основа на становищата на 27-те държави-членки на ЕС (ЕС-27), изразени в отговорите им на мониторинговият въпросник от края на 2006 г. Подробен анализ на резултатите от допитването се съдържа в придружаващия Работен документ на персонала на Комисията⁶.

2. РАЗМЕРЪТ НА ПОМОЩТЕ НА ЕС ЩЕ ДОСТИГНЕ РЕКОРДНИ НИВА ПРЕЗ ПЕРИОДА 2006-2010 Г.

2.1. Общото представяне на ЕС надмина поставените цели, но въпреки това някои от държавите-членки трябва да положат още усилия

ЕС постигна първите общи междинни цели за ОПР една година по-рано спрямо предвидения в графика срок, т.е. през 2005 г. и потвърди отличното си представяне през 2006 г.: комбинираната ОПР на ЕС в размер на 48 милиарда EUR представлява съотношение ОПР/БНД от 0,42%, надхвърлящо целта от 0,39%. Общият доход за 15-те държави-членки, които сами бяха си поставили тази цел през 2002 г. (ЕС-15), беше дори още по-впечатляващ, достигайки съотношение от 0,43% ОПР/БНД. Без съмнение намаляването на дълга на Ирак, Нигерия и помощта за справяне с последиците от цунами допринесоха за рекордния размер на ОПР на ЕС за периода 2005-2006 г.

⁵ Заключение на Съвета от април 2005 г. „Цели на хилядолетието за развитие: приносят на ЕС в процеса на преразглеждане на ЦХР в рамките на срещата на високо равнище на ООН през 2005 г.“. Обещанията на ЕС включват също така допълнителни ангажименти относно новаторски източници на финансиране за развитие, намаляване на дълговете, глобалните обществени блага, по-висока ефективност и ниво на координация на помощта, включително и по-предвидими механизми за помощ, намаляване на въздействието от външни сътресения, отпускането на помощ и реформата на международните финансови институции.

⁶ Финансиране за развитие от Монтерей 2002 г. до Доха 2008 г. - Доклад за извършения напредък 2007 г. - SEC(2007) 415.

Таблица 1: Нива на ОПР на ЕС за периода 2004-2006 г.

	2004 г.		2005 г.		2006 г.	
	ОПР в млн. EUR	ОПР като % от БНД	ОПР в млн. EUR	ОПР като % от БНД	ОПР в млн. EUR	ОПР като % от БНД
Официални цели						ЕС-15: 0,33
Австрия	1175	0,50	1266	0,52	1205	0,48
Белгия	1178	0,40	1580	0,52	1568	0,50
България	НД	НД	НД	НД	2	0,01
Кипър	4	0,03	4	0,03	16	0,11
Чехия	87	0,11	109	0,11	124	0,12
Дания	1639	0,83	1696	0,81	1780	0,80
Естония	4	0,04	5	0,05	8	0,07
Финландия	547	0,36	726	0,46	658	0,39
Франция	6820	0,41	8067	0,47	8324	0,47
Германия	6064	0,27	8112	0,36	8247	0,36
Гърция	258	0,15	309	0,17	306	0,16
Унгария	56	0,07	80	0,10	96	0,12
Ирландия	489	0,39	578	0,42	794	0,53
Италия	1982	0,14	4096	0,29	2926	0,20
Латвия	7	0,06	8	0,07	9	0,06
Литва	8	0,04	12	0,06	15	0,08
Люксембург	190	0,86	206	0,86	232	0,89
Малта	8	0,18	7	0,17	7	0,15
Нидерландия	3384	0,67	4116	0,81	4343	0,81
Полша	95	0,05	165	0,07	239	0,09
Португалия	830	0,59	303	0,21	312	0,21
Румъния	НД	НД	НД	НД	3	0,00
Словакия	23	0,07	45	0,12	44	0,10
Словения	25	0,10	30	0,11	35	0,12
Испания	1962	0,24	2428	0,27	3028	0,32
Швеция	2191	0,78	2706	0,94	3161	1,03
Обединено кралство	6339	0,36	8662	0,47	10049	0,52
ЕС 15 ОБЩО	35047	0,35	44852	0,44	46932	0,43
ЕС 10 ОБЩО	316	0,07	467	0,09	592	0,10
ЕС 25 ОБЩО	35364	0,34	45318	0,42	47524	0,42
ЕС 27 ОБЩО					47529	0,41

ОПР в милиони EUR по текущи цени. Оцветените клетки съдържат информация, предоставена от държавите-членки, а другите клетки съдържат данни или изчисления на Комисията. Общ БНД за ЕС-10, общ БНД за ЕС-27, а стойностите на ОПР за 2004 и 2005 г. не включват БНД на Румъния и България.

Първенците, осигуряващи успеха на ЕС са деветте държави-членки, които или са достигнали целта от 0,7% или са решили да я достигнат преди 2015 г. Изключително впечатляващ е ангажиментът на Швеция, която в момента отделя 1% от БНД за помощи и на Люксембург, която ще я настигне до 2012 г. Държавите-членки, които отбелязаха много по-ниски нива на ОПР през предишните години, т.е. Германия и

Испания показаха, че увеличение е възможно стига да има политическа воля. Въпреки това на Испания не е достигнаха около 142 милиона EUR, за да достигне индивидуалната основна цел от 0,33%. Десетте държави-членки, които се присъединиха към ЕС през 2004 г. (ЕС-10) удвоиха своите ОПР след присъединяването и показаха ангажираността си към „достиганията на правото на Общността“.

Резултатите на Съюза щяха да са още по-впечатляващи ако Гърция, Италия и Португалия също бяха постигнали навреме установената индивидуална цел от 0,33% ОПР/БНД. Те обещаха да догонят групата до 2007 г. (Гърция, Португалия) и до 2008 г. (Италия), но трудностите им дотук показват основния риск, който индивидуалните усилия за увеличаване на ОПР крият за някои години. (Португалия: ОПР включват и намаляването на дълга на Ангола през 2004 г. Италия: принос за многостранните агенции през 2005 г.), и които не са подкрепени с промени в политиките, осигуряващи постепенно увеличение на бюджетите за помощ. За да се избегне задълбочаваща се разлика между държавите-членки, при изпълнението на общи ангажименти, са необходими продължителни усилия от страна на държавите-членки, намиращи се под определените минимални основни цели.

2.2. Добри перспективи за изпълнение на следващите ключови цели до 2010 г.

В контраст с общата перспектива за ОПР, предвиждаща по-ниски нива на помощите през 2007-2008 г., размерите на помощите на Съюза се очаква да се повишат през 2007-2010 г. съгласно ангажиментите до 2010 г. Подобрените перспективи за икономически растеж означават, че ЕС може да отдели годишно допълнителна сума в рамките на 27-30 милиарда EUR в сравнение с 2006 г., което е повече от първоначално предвидените 20 милиарда EUR. Сумите, които държавите-членки предвиждат остават зависими от развитието на БНД и може да не достигнат тези цели. Прогнозните цифри на няколко държави-членки все още не са придружени от ясно установени правила за увеличение на бюджетите им, а се определят според развитието им *ad hoc*. Докато безвъзмездните помощи за намаляване на дълга се превърнаха в инструмент за увеличаване на размерите на ОПР в краткосрочен план и от 2005 г. насам представляват лъвския дял на отпуснатите средства за помощи от Австрия (AT) почти 50%, Франция (FR), Германия (DE), Италия (IT) и Обединеното кралство (UK)(за всеки приблизително по 1/3 от общия размер на ОПР), те са недостатъчни в дългосрочен план. С цел да се поддържа необходимата динамика за достигане на целите до 2010 г. се гарантира ускорено мобилизиране на програмни фондове, включително и прибягване до новаторски източници на финансиране при необходимост. Португалия - въпреки предвиденото увеличение на ОПР с впечатляващите 148% за периода 2006-2010 г. - още не се вмести в графика за постигане на следващата индивидуална цел на ЕС. Също така, на някои държави от ЕС-10 (държавите-членки, които се присъединиха през 2004 г.) все още им предстои да аргументират намеренията си за бъдещо увеличение на размерите за помощи в подготвителния период до 2010 г.

Таблица 2: Прогнози и предположения за достигане на целите за периода 2007-2010 г.

	2007 г.		2008 г.		2009 г.		2010 г.	
	ОПР в млн. EUR	ОПР като % от БНД	ОПР в млн. EUR	ОПР като % от БНД	ОПР в млн. EUR	ОПР като % от БНД	ОПР в млн. EUR	ОПР като % от БНД
Официални цели								ЕС-15: 0,51 ЕС-10: 0,17
Австрия	870	0,33	901	0,33	939	0,33	1512	0,51
Белгия	1799	0,55	2030	0,59	2288	0,64	2561	0,68
България	16	0,06	31	0,11	46	0,14	60	0,17
Кипър	14	0,10	16	0,10	17	0,10	19	0,10
Чехия	128	0,11	147	0,12	171	0,13	230	0,17
Дания	1863	0,80	1956	0,80	2054	0,80	2152	0,80
Естония	9	0,07	11	0,07	13	0,07	15	0,07
Финландия	746	0,42	796	0,43	870	0,46	1395	0,70
Франция	9180	0,49	10581	0,54	11982	0,59	13383	0,63
Германия	9426	0,40	10605	0,43	11784	0,47	12963	0,51
Гърция	683	0,33	799	0,36	1057	0,45	1262	0,51
Унгария	98	0,11	106	0,11	127	0,13	148	0,14
Ирландия	813	0,51	942	0,55	1018	0,55	1199	0,60
Италия	4072	0,27	5218	0,33	6974	0,42	8730	0,51
Латвия	10	0,06	13	0,06	16	0,07	19	0,07
Литва	19	0,07	23	0,08	26	0,08	40	0,11
Люксембург	254	0,90	274	0,91	300	0,92	336	0,95
Малта	8	0,17	9	0,17	9	0,17	9	0,17
Нидерландия	4532	0,81	4702	0,80	4916	0,80	5136	0,80
Полша	305	0,11	352	0,12	439	0,14	574	0,17
Португалия	517	0,33	588	0,37	660	0,39	768	0,44
Румъния	59	0,05	115	0,10	171	0,14	228	0,17
Словакия	57	0,12	69	0,14	82	0,16	95	0,17
Словения	40	0,13	46	0,14	52	0,15	64	0,17
Испания	4305	0,42	5464	0,50	6524	0,56	7676	0,62
Швеция	3328	1,02	3486	1,02	3655	1,02	3730	1,00
Обединено кралство	9572	0,46	11156	0,52	12740	0,56	14324	0,60
ЕС 15 ОБЩО	51960	0,46	59498	0,51	67759	0,55	77126	0,60
ЕС 12 ОБЩО	765	0,10	938	0,11	1168	0,13	1499	0,16
ЕС 27 ОБЩО	52724	0,44	60436	0,48	68927	0,52	78626	0,57

ОПР в милиони EUR по текущи цени.

Източник: оцветените клетки съдържат информация, предоставена от държавите-членки, а другите клетки съдържат данни или изчисления на Комисията.

2.3. Изпълнение по график на поставената от ООН цел за най-слабо развитите страни (Least Developed Countries - LDC) до 2010 г.

В следствие на Световната среща за резултатите от 2005 г. и Монтерейския консенсус всичките страни от ЕС-15 или вече заделят поне 0,15% ОПР/БНД за най-слабо развитите страни или планират да достигнат това ниво до 2010 г. Шест други държави-членки също желаят да постигнат съгласие за минимален дял от ОПР за най-слабо развитите страни. Връзката между помощите и най-нуждаещите се (най-слабо развитите страни, страни „сираци“ по отношение на помощи, нестабилни държави), намаляването на бедността и постигането на ЦХР отново ще са в центъра на вниманието по време на конференциите в Акра и Доха през 2008 г.

2.4. Ефективни усилия за Африка

От 2002 г. годишните помощи на Европа за Африка се удвоиха и достигнаха почти 14 милиарда EUR през 2005 г. Почти половината от европейските помощи са насочени вече за Африка, а половината от допълнително обещаните годишни европейски помощи за ОПР от 2006 г. са предназначени за континента, като част от стратегията на ЕС за Африка. Когато по-късно през тази година Комитетът за подпомагане на развитието (КПР) на ОИСР публикува окончателните статистически данни за ОПР, Комисията ще състави схема от основни цели, която да служи за оценка на бъдещите помощи на ЕС за Африка. В съответствие с общата перспектива на ЕС за увеличаване на помощите, перспективата за отделяне на допълнителни комбинирани помощи от ЕС за Африка в размер на 10 милиарда EUR или повече годишно изглежда многообещаваща.

2.5. Но критичните предизвикателства трябва да бъдат преодолен

За да може ЕС да докаже, че в бъдеще ще изпълнява обещанията си относно финансирането за развитие, и че ще управлява процеса на предоставяне на помощи по-ефективно и по-ефикасно е необходимо да обърне повече внимание на следните проблеми:

- По-дългосрочна **предвидимост на паричните потоци за помощите** е необходимо условие за постигането на ЦХР. Докато някои държави-членки следват национални планове за постепенното увеличение на помощите, които отпускат, паричните потоци за ОПР на други държави-членки са по-неопределени, като количество и състав. На този фон е много важно **всички държави-членки да съставят национални графици до края на 2007 г., за да осигурят постепенното годишно увеличение на размера на помощите;**
- По-специално държавите-членки, които нито са достигнали целите за 2006 г., нито са се подготвили за достигане на ключовите цели през 2010 г. се налага да покажат по-ясно как ще компенсират недостатъчното финансиране за осигуряване на **равно поделение на тежестта между държавите-членки.** Техните начинания следва да са придружени от усърдни дейности за **популяризирането им за спечелване на общественото съгласие за увеличаване на размера на помощите.** Комисията има готовност да подкрепи това изпитание;
- **Допълващ характер на намаляването на дълга:** през 2005 г. нетния размер на ОПР без помощите за намаляване на дълга на трите държави-членки, чийто дял заедно представлява 55% от общите помощи на ЕС, отбеляза или спад (Германия – 5,5%, Франция –0,7%) или само незначително увеличение (Обединеното кралство +0,9%). Това е в противоречие с Консенсусът от Монтерей и Заключенията на съвета от април 2006 г.⁷;

⁷

Заключение на Съвета от април 2006 г., бележка под линия 1 от параграф 24.

- За да има сравнимост на размерите на помощите държавите—членки трябва да **подобрят методите и възможностите за представяне на данните за ОПР**. Настоящите членове на КПР от ЕС трябва да **поискат от КПР да адаптира стратегията си за популяризиране според и във връзка с възникващите донори поединично с всяка от страните от ЕС-12, които не са членки на КПР**. Комисията може да участва в този процес;
- **Готовност за ефективна и ефикасна употреба на бързо увеличаващия се размер на помощите:** държавите-членки ще осигурят 90% от допълнителната помощ на ЕС двустранно. Тъй като се очаква „лъвският пай“ да бъде съставен от програмни помощи донорите от ЕС трябва спешно да преразгледат структурата и оперативните им характеристики, за да осигурят повече, по-добре и по-бързо помощите. Този процес трябва да включва:
 - национални планове за **увеличаване на капацитета** за прилагане на увеличените ОПР, иначе увеличаването остава въпрос на поети ангажименти, но може да се получи изоставане в изразходването им;
 - **бързото и практическо приложение на предстоящия Кодекс за поведение на ЕС относно разделението на труда в областта на политиката за развитие;**
 - **нарастваща употреба на различните канали за изразходване**, като например **общи европейски инструменти**, които се появяват в резултат от Европейския консенсус:
 - да се **приложат съвместни цели на политиките**, като стратегията на ЕС за Африка или по-задълбочените споразумения на ЕС за партньорство/асоциация, *например чрез доброволни вноски към Паричния фонд на ЕС за инфраструктурни проекти в Африка;*
 - за да се **отговори на световните предизвикателства**, напр. свързаните с външни сътресения като промяната на климата, природните бедствия, промяната в цените на суровините или сериозни заплахи за здравето на хората и на животните;
 - за да се улесни **изпълнението на взаимни ангажименти с ЕС**, напр. помощи за търговия,

и които допринасят за затвърдяване на идентичността на ЕС и видимото присъствие в световен мащаб.

3. БАВЕН, НО УСТОЙЧИВ НАПРЕДЪК В ПРИЛАГАНЕТО НА НОВАТОРСКИ ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Напредъкът през 2006 г. се дължи на значителните усилия на някои от държавите-членки на ЕС, които също така привлякоха участници извън държавите от ЕС. Франция и Обединеното кралство решиха заедно да предоставят на Международната помощ за осигуряване на лекарства (UNITAID) предвиден годишен приход над 200 милиона EUR, събрани от данък върху самолетните билети. Обединеното кралство, Франция, Италия, Испания и Швеция (заедно с Норвегия) събраха първият 1 милиард USD от капиталовите пазари за Международната финансова помощ за ваксинации (IFFIm). Неотдавна, Обединеното кралство и Италия (съвместно с Канада, Норвегия, Русия и фондацията „Bill & Melinda Gates“) създадоха първият **Предварителен ангажимент за осигуряване на пазар** (Advance Market Commitment-AMC), за да ускорят развитието и въвеждането на пазара на нова ваксина срещу пневмококови заболявания в развиващите се страни. Работи се по бъдещ проект за ваксина против малария.

Новият инструмент осигурява солидни и предвидими източници на финансиране. Основното му предимство се състои в дългосрочното обвързване с поетите ангажименти към бюджета. Това обаче може да доведе до допълнителни средства за операциите и изисква значителни административни и политически усилия.

По-голямата част от приходите за новаторски механизми ще бъдат осигурени чрез съществуващите канали и организации, които имат опит в работата със сектора на здравеопазването на развиващите се страни. Въпреки, че това позволява да се избегне създаването на успоредни структури, уеднаквяването на тези инициативи към стратегиите за здравеопазване на тези страни остава предизвикателство.

Преобладаващо мнозинство от държавите-членки на ЕС не планират ефективно участие в новаторски източници в близко бъдеще без значение дали се отнася за цели свързани с развитието или за глобални обществени блага.

Комисията насърчава държавите-членки, които в момента не участват в нито една от инициативите, да продължават да анализират ефективността си с перспектива за евентуално разширяване на участието и мобилизирането на допълнителни и по-стабилни източници на финансиране. Тя напомня също, че новаторските източници не могат да заместят ОПР и препоръчва усилията на държавите-членки за прилагане на новаторски източници за финансиране да не ги отклоняват от другите важни приоритети на финансирането за развитие.

4. НЕОБХОДИМА Е БДИТЕЛНОСТ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА УСТОЙЧИВО РАВНИЩЕ НА ЗАДЛЪЖНЯВАНЕ В РАЗВИВАЩИТЕ СЕ СТРАНИ

В допълнение към продължителния ефект от извънредното намаляване на дълга (Ирак, Нигерия) въвеждането на инициативата за тежко задлъжнелите най-бедни страни (Heavily Indebted Poor Countries - HIPC) продължава. Многостранната инициатива за намаляване на дълга (Multilateral Debt Relief Initiative - MDRI) подкрепя усилията за намаляване на дълговете на тежко задлъжнелите най-бедни страни в бъдеще чрез осигуряване на 100% анулиране на дълговете, натрупани по отношение на Международната асоциация за развитие (IDA, WB), **Африканският фонд за развитие** и **МВФ**, но не покрива оставащите заеми от Inter-American и други регионални банки за развитие. Комисията насърчава подкрепените и координираните в международен план усилия за подкрепа на страните с нисък доход в усилията им за избягване на непоносими състояния на задлъжняване. Техните начинания следва да обхващат по-добро управление на дълговете, да включват новите държави кредитори в дискусиите относно рамката за равнище на задлъжняване и да търсят решение на проблема с облагодетелстването (т.е. възможността кредиторите на смесени субсидии за намаляване на задлъжняването да предлагат непревिलегирвани заеми на бившите тежко задлъжнели най-бедни страни). **Комисията предлага Съветът** да призове държавите-членки да се занимават, в рамките на подходящите международни форуми, с въпроса как да се насърчава отговорното отпускане и вземане на заеми, включително чрез подобряване на дълговото управление в развиващите се страни и насърчаване на диалога с новите кредитори.

5. ПОМОЩТА ОТ ЕС ЗА ТЪРГОВСКАТА СТРАТЕГИЯ ПОДЧЕРТАВА НЕГОВАТА АНГАЖИРАНOST ПО ОТНОШЕНИЕ НА ТЪРГОВИЯТА И РАЗВИТИЕТО

Комисията препоръчва на Съвета и на Европейския парламент да подкрепят предложенията представени в съобщението „Към помощи на ЕС за търговска стратегия – приносът на Комисията“⁸.

6. ЕФЕКТИВНОСТ НА ПОМОЩТЕ – ПО-ДОБРО ИЗПОЛЗВАНЕ НА НАЛИЧНИТЕ ИНСТРУМЕНТИ ОТ ЕС

Ефективността на помощите е начело в програмата за политиката на ЕС и се посочва във всички негови инициативи. От приемането и през 2006 г. повечето от целите, обвързани със строг график, от Плана за действие за ефективност на помощите „Повече, по-добре и по-бързо“ бяха започнати или довършени.

(1) **Съвместно многогодишно стратегическо планиране** ще бъде приложено във всички държави, като средство за подобряване на допълването в дългосрочен план. Съгласно заключенията на Съвета от април 2006 г., прилагането му започна в държавите от АКТЕ, където програмирането на 10-ия ЕФР предостави възможност за начало на усилията за съвместно програмиране с други донори в тази област.

⁸

Съобщение на Комисията, COM(2007) 163 от 4.4.2007 г.

Опитността се движи в широки граници, тъй като зависи от нивото на напредък и участието на донорите. Механизмите за ефективна координация улесниха разработването на **съвместни анализи за състоянието на различни държави**. Изготвянето на **стратегии за общо действие**, които също постепенно се реализират в повечето избрани страни⁹, като Демократична република Конго, Доминиканската република, Етиопия, Гана, Хаити, Кения, Мали, Сиера Леоне, Сомалия, ЮАР, Танзания, Уганда и Замбия. Основани на присъщите за съвместното програмиране гъвкавост и последователност процесите са съобразени със специфичните ситуации в отделните страни, а където е уместно се използват други процеси, като стратегиите за съвместна помощ.

Поради развиващият се характер на процесите, тези данни подлежат на постоянни промени. Те обаче показват, че въпреки някои значителни успехи, резултатите са възпрепятствани от разнородното естество на механизмите за програмиране на държавите-членки и на различията в изразените позиции между центровете за управление и оперативните нива за изпълнение. С цел преодоляване на пречките, осигуряване на техническа подкрепа и подобряване на връзките между управлението и изпълнителите, Комисията организира съвместни мисии, напр. Хаити и Сомалия и създаде специална мрежа от експерти от ЕС.

(2) **Кодексът за поведение** на ЕС за насърчаване на **разделението на труда** сред донорите от ЕС се очаква да бъде приет от Съвета през май 2007 г.

(3) Първото издание на **Дни на европейското развитие** протече успешно през ноември 2006 г. и вече ще се провежда всяка година.

(4) Беше съставен преработен **атлас на донорите на ЕС**, включващ първите издания за регион (Западна Африка) и за държава (Мозамбик).

(5) Бяха определени основните цели на **4-те допълнителни ангажмента на ЕС** в съответствие с Парижката декларация, чрез упражнението за хармонизация на пътната карта на ЕС, което осигури информация за процесите на местно ниво относно ефективността от помощите. Комисията припомня намерението си да достигне 50% от определената цел за помощ чрез бюджетна подкрепа на държавните системи.

(6) Всички **пречки за съфинансиране** в рамките на законодателството на ЕС бяха отстранени.

⁹ Съгласно критериите на Съвета (Решение на Съвета 51): „а) съществуването на Стратегия за намаляване на бедността или еквивалентна, б) съществуване на достатъчен брой активни донори от ЕС, които преразглеждат програмите си, в) съществуване на местни координационни процеси, д) специални мерки за нестабилни държави, и е) положителна оценка на място“

7. ПО-БЪРЗ НАПРЕДЪК ЗА ПО-ПРЕДВИДИМИ МЕХАНИЗМИ ЗА ПОМОЩ

Бюджетната подкрепа, признатият основен инструмент за осигуряване на средносрочна подкрепа за развиващите се страни, основана на резултатите от политиките, остава най-предпочитаният инструмент от 13-те държави-членки. Някои страни все повече желаят общата бюджетна подкрепа да бъде разглеждана заедно със секторната бюджетна подкрепа. Комисията развива понятието за обща бюджетна подкрепа като възможен начин за по-добро предвиждане на помощите, който включва ясни критерии за избор и насоченост към резултатите. Бюджетната подкрепа трябва да е основана на механизми, които да осигуряват информация *ex post* и отчетност. Възможното решение може да включва по-дългосрочна бюджетна подкрепа, гарантираща определени нива на годишна подкрепа, които зависят от предпазни клаузи.

8. НАМАЛЯВАНЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ОТ ВЪНШНИ СЪТРЕСЕНИЯ: ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ ГАРАНТИРАТ ПО-ГОЛЯМО СЪДЕЙСТВИЕ В ПОДКРЕПА НА ВЪЗНИКВАЩИТЕ ПОНЯТИЯ

Обща цел на политиката за развитие на ЕС е повишаването на издръжливостта на развиващите се страни към външни икономически сътресения (уязвимост на цените) и природни събития (бедствия, промяна на климата и пандемии). През 2006 г. инструментите за постигане на тази цел бяха създадени и изпробвани, но предизвикаха слаб интерес и напредъка остава ограничен.

- **Уязвимост на приходите:** Нидерландия (NL) и **Общността** (ЕО) подновяват подкрепата си за Групата за управление на риска, свързан с цените на суровините (CRMG) в Световната банка, която показва, че създаването на пазарни инструменти за намаляване на риска свързан с външните движения на цените е възможно. Франция разработи инициативи за управление на риска за цените на памука и предвижда пилотен интегриран механизъм в определени държави, където предстои прилагане на съвместно даровство.
- **„Намаляване на рисковете свързани с природни бедствия“:** През 2005-2006 г. ЕС изразходи над 3,5 млрд. EUR за свързана с природни бедствия подкрепа, от които според оценките само **3 %** са били използвани **за помощи ex-ante**. Интересът за по-широки стратегически подходи за готовност за бедствия нараства все повече, но е необходима по-широка подкрепа от страна на държавите-членки. С цел да предложи общ подход през 2008 г. Комисията ще предложи съвместна „Стратегия на ЕС за намаляване на рисковете, свързани с природни бедствия“, която да се основава на съществуващия опит (т.е. от помощите за природни бедствия от 9-ия ЕФР) и да е съобразена с международните инициативи.
- FLEX е механизъм на ЕС за държавите от АКТБ, който има за цел да защити реформите, които може да се окажат изложени на риск в резултат от краткосрочни колебания на печалбите от износ. С перспектива за засилване на ацикличния характер на тези колебания, предложения за по-ранно и по-лесно предоставяне на помощта FLEX ще бъдат обсъдени между държавите-членки и групата от АКТБ.

Комисията предлага на държавите-членки:

- да установят по-добро равновесие **между** действия, свързани с природни бедствия **ex-post** и стратегии за намаляване на риска **ex-ante**, основани на общ за ЕС подход за превенция/готовност за природни бедствия;
- да засилят подкрепата за изпробване/добавяне на нови инструменти и методи за намаляване на неблагоприятните ефекти от външни сътресения в развиващите се страни, като разграничават пазарно основани действия в резултат на международни колебания в цените и усилия за намаляване на сътресенията, причинени от природни бедствия;
- активно участие в **Международната работна група за управление на риска, свързан с цените на суровините** за подобряване на информационния обмен относно принципно нови подходи за управление на риска.

9. ОТПУСКАНЕ НА ПОМОЩИ: МЕЖДУНАРОДНОТО РАЗВИТИЕ ИЗОСТАВА ОТ НАПРЕДЪКА НА ЕС

ЕС отпуска повече помощи. Повечето държави-членки, които са донори в КПР са (почти) изцяло отпуснали техните ОПР. Други държави-членки въведоха нови мерки за отпускане на част от помощите им. Някои държави от ЕС-10 започнаха да прилагат препоръката на КПР за отпускане на помощи за най-слабо развитите страни. Нарастващата употреба на бюджетна подкрепа също допринася за по-добрите резултати от комбинираните помощи за развитие на Съюза. Държавите членки биват насърчавани да полагат допълнителни усилия за пълното отпускане на помощите им.

Тъй като **вътрешните пазарни правила на ЕС се прилагат за ОПР на държавите-членки**, Комисията потвърждава задължението си да преследва по съдебен път всяко нарушение в този контекст. Необходимо е държавите-членки, които са в процес на изграждане на собствени системи за развитие на сътрудничество, и по-точно на схеми за осигуряването им, да отпускат помощите си в съответствие с останалите държави-членки.

През 2006 г. ЕО преведе регламентите си за отпускане в съответствие с новите финансови инструменти за сътрудничество в рамките на бюджета на ЕО; в този контекст подкрепа за недържавни участници също беше отпусната.

Комисията приветства удължаването на обхвата на препоръката на КПР (чрез намаляване на прага за прилагането , след години на безизходност, и призовава за допълнително развитие, т.е. преминаване от търговски подход, който е ограничен до предоставяне на взаимен достъп между донорите към по-насочен към бедните подход с основна цел развиващите се страни. Тази смяна изисква допълнение на препоръката на КПР (насоченост към достъп за развиващите се страни; насърчаване на местните предпочитания). Комисията насочва вниманието си към развитието на споразумението за ЕО, по време на подходящите международни форуми, за **отпускане и транспорт на хранителни помощи**.

10. ЗАСИЛВАНЕ НА ВЛИЯНИЕТО НА ЕС В МЕЖДУНАРОДНИТЕ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ (МФИ)

Координацията на ЕС със Световната банка и МВФ се подобри, въпреки непостоянният ритъм на напредъка. По-специално изпълнителните директори на ЕС в Световната банка досега са издали около 40 съвместни декларации в рамките на неформална координация, като по този начин значително увеличиха кръгозора и влиянието на ЕС. Съвместните становища на държавите-членки от ЕС са от голямо значение за увеличаването на кръгозора и влиянието на ЕС в МВФ. Подобрената координация на ЕС в МВФ се дължи предимно на по-интензивен диалог и обмен на информация. Изпълнителните директори на ЕС в СБ и МВФ се срещат веднъж седмично, за да обменят гледните си точки относно въпроси за управлението и да се споразумеят за общи позиции, когато е възможно; Комисията улеснява тази координация и има за цел да осигури допълнителна подкрепа. Налице е перспектива за подобряване на координацията на ЕС в МВФ, и по-специално във Вашингтон.

През 2007 г. Комисията покани също така изпълнителните директори на ЕС от трите главни банки за регионално развитие (Африканска, Азиатска и Американска банки за развитие) в Брюксел, за да подобри координацията с Комисията и диалогът между тях самите. Срещата се оказа полезна и ще се провежда редовно.

Комисията предлага също:

- колкото е възможно по-често систематично провеждане на координационни срещи между изпълнителните директори на ЕС с участието на Комисията в СБ и МВФ, с оглед приемане на общи европейски становища по въпроси на управлението;
- подобряване на координацията на ЕС преди пролетните/годишните срещи; Комисията има готовност да осигури необходимата подкрепа;
- обмен на документи и информация между изпълнителните директори на ЕС и Комисията, включително навременно и редовно предоставяне на документи за управлението от страна на МВФ (вкл. и на банките за регионално развитие до Комисията);
- увеличаване на европейското влияние в СБ, като по този начин бъде увеличено влиянието на развиващите се страни.

11. ЕС ПОТВЪРЖДАВА ПОДКРЕПАТА СИ ЗА ГЛОБАЛНИТЕ ОБЩЕСТВЕНИ БЛАГА (ГОВ), НО РАЗГРАНИЧАВА ДЕЙСТВИЯТА СИ ОТ ПРЕПОРЪКИТЕ НА МЕЖДУНАРОДНАТА РАБОТНА ГРУПА

Докладът на Международната работна група за ГОВ: „Справяне с глобалните предизвикателства“, беше публикуван през септември 2006 г. Обща първа реакция на държавите от ЕС явно не последва поради забавяне на окончателната версия на доклада и ниската оценка, която му бе дадена. След като се запознаха по-подробно с доклада, държавите-членки не са убедени в неговия съществен принос за дебата относно ГОВ. Комисията подкрепя този поглед върху проблема, като отчита положението от Работната група съществен аналитичен труд и проведените консултации с широк кръг от участници. Работната група е създала едно **общо споразумение за приоритетните**

ГОВ, най-вече за ГОВ свързани със **здравето и околната среда**, но този документ по принцип не е подкрепен с убедителни аргументи за специфично финансиране за ГОВ.

Повечето държави-членки са единодушни относно необходимостта от реформа на системата на ООН, в съответствие с препоръките на групата на високо равнище за широката съвместимост на системата на ООН, за увеличаване на прозрачността на нейните дейности и общата и отчетност; но няма подкрепа за основното предложение на доклада за по-добро глобално управление, т.е. за Глобален форум на 25-те.

Стратегията на работната група за **финансиране** на ГОВ получава смесена подкрепа: повечето държави-членки са в полза на някои предложения, които са ясни и вече са били международно признати. Други по-новаторски препоръки, които имат за цел да откъснат ГОВ от помощите за развитие, заслужават внимание, но много малко държави ги поддържат. Според горното и анализите на доклада от Комисията изглежда, че предложенията на Работната група в момента не предизвикват съществен интерес от страна на ЕС. Изготвянето на План на действие на ЕС за увеличение на осигуряването с и финансирането на ГОВ към настоящия момент ще бъде преждевременно и зле обмислено. Въпреки тази оценка ЕС постигна съществен напредък за подобряване на осигуряването на приоритетни ГОВ, като например свързани със здравето и околната среда и продължава да упражнява „разумна управленска“ роля, която е силно подкрепяна от Работната група. Възможността за обща инициатива за ГОВ би могла да се преразгледа в бъдеще.

Междувременно Комисията ще подсили действията си за ГОВ, свързани с околната среда, чрез по-добро сътрудничество с цел установяване на съюзи с развиващите се страни. По-доброто сътрудничество има за цел по време на втория етап на Протокола от Киото (след 2012 г.) да служи за различни цели, като например да служи едновременно за достигане на ЦХР и за ограничаване на затоплянето на климата.

12. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Комбинираните резултати ОПР на ЕС за 2006 г. надхвърлиха очакванията, но някои държави-членки трябва да положат още усилия и да осигурят съгласувани основни цели за размерите на помощите. Общите перспективи на ЕС за постигане на следващите основни цели на ОПР до 2010 г. са добри, при условие че бъдат разгледани основни въпроси с цел подкрепа на доверието в ЕС, като най-големият доставчик на финансови средства за развитие и ако общественото мнение подкрепя нарастването на размера им. Бързото приложение на Кодекса за поведение на ЕС относно разделението на труда в областта на политиката за развитие е най-добрата възможност за количествен напредък по отношение на ефективността на помощите от ЕС. Връзката между търговията и развитието трябва да бъде запазена чрез съвместната помощ от ЕС за търговска стратегия, която изисква надеждни последващи действия от заинтересованите страни. Като цяло има напредък с променлива скорост в почти всички задължения на ЕС, но са необходими по-големи усилия и по-активно участие на държавите-членки на ЕС в няколко области, например тези относно бюджетната подкрепа и концепциите за намаляване на въздействието от външни сътресения.